

39 045 meter

satte världens fokus på fallskärmshoppning

2nd RECORD Highest freefall, Felix Baumgartner, 2012

Live-sändningen av Felix Baumgartners rekordhopp från 39 000 meters höjd fick hela världen att hålla andan. Den förre rekordhållaren Joe Kittinger var rösten i Felix öra och en viktig del av det stora Stratos-projektet. Svenske fallskärmshopparen James Cumberland på besök i USA fick nyligen tillfälle att intervjuva Kittinger om både nya och gamla rekord.

Text Martin "Mei" Eidensten
Foto Red Bull Contentpool

Joe Kittinger hoppade från 31 300 meter och det gjorde han redan 1960. Han var också en av personerna bakom Stratos-projektet och rösten i Felix öra när han satt i kapseln på väg till höjd.

James Cumberland råkade stöta på Joe Kittinger i DeLand strax efter Felix-hoppet och fick möjlighet att ställa några frågor. James beskriver Joe som ödmjuk och avslappnad.

Krängligt projekt

Joe beskrev projektet som mycket krångligt med många motgångar, såväl tekniska som byråkratiska. Fem år av förberedelser tog det, mer än dubbelt så lång tid som hans eget hopp som endast krävde två år av förberedelser. Trots många motgångar löstes alla svårigheter.

Hoppdagen var inte heller utan problem. Felix hade inte kunnat sova så mycket natten innan och var mycket trött. Själva väntandet sittande i dräkten

var tröttsamt i sig för att inte tala om resan upp i kapseln.

Felix hade även problem med sitt visir på vägen upp. Det rörde sig om ett strömproblem i kopplingen mellan kapseln och visirets värmesystem och visiret började frysa på vägen upp.

Hade ett kodord

Joe och Felix hade i början kommit överens om ett kodord. Om Felix sa "There is a problem with the screens" så skulle ljudet som direktsändes klippas och han skulle kunna prata själv med Joe. Det gjorde han när han fick problem med visiret och lösningen de fann var att koppla ur kapselns ström och enbart köra på dräktens eget batteri. Felix fick också ta ett eget beslut om han ville fortsätta upp och genomföra hoppet.

Utmattad på kanten

När Felix stod där på kanten kände han sig utmattad och hade inte en tanke på rekordet. Han ville bara inte göra bort sig framför hela världen och han ville komma hem till sin familj välbehållen. Joe själv kände igen känslan och tänkte på vad han själv sagt när han var ensam där uppe: "Come up and get me."

Trots allt det visste Felix att det var nu det gällde. Han tog den kraft han hade, fokuserade och klev av.

Roterade i alla led

Väl i frifall så kände han ingenting, inget av den vind vi hoppare är vana att känna i våra dräkter.

Strax efter uthoppet hade han problem med rotation, i alla led! Han hade ett handtag som skulle utlösa en drogue som skulle stabilisera honom men han visste att om han använde den så skulle han inte kunna sätta hastighetsrekord. Han bestämde sig för försöka stabilisera sig själv och det gjorde han genom att gå in i en delatrack-position. Det fungerade. Om han hade försökt kompensera med till exempel en arm fanns det risk för att det hade hjälpt under första delen av rörelsen men att samma rörelse hade förstärkt rotationen när hans position ändrats.

Det var också däromkring som hans visir började imma igen. Trots det drog han sin fallskärm på 1 585 meter, endast 60 meter över sin planerade draghöjd.

Joe har fortfarande ett rekord!

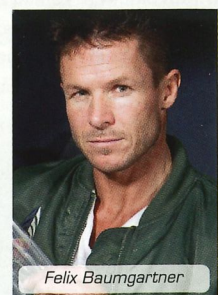
Felix hopp som spräckte ljudvallen var onekligen snabbare än Joes. Men det innebär också att det tidsmässigt inte var lika långt och Joe har alltså fortfarande rekordet i längsta frifall.

Baumgartners rekord 14/10 2012

- Världens högsta bemannade ballongfärd (39 000 meter).
- Högsta fria fall (från 39 045 meter).
- Längsta fria fall (36 529 meter).
- Snabbaste fria fall (1 342,8 km/h = mach 1,24).

"...verkligen mycket svårare..."

"Det har varit väldigt mycket upp och ner i dag, som det har varit hela projektet. Till att börja med hade vi en mycket bra start men sedan uppstod lite problem med strömförsörjningen till mitt visir. Exiten var perfekt men sen började jag sakta spinna. Jag trodde att jag bara skulle snurra runt några få varv men det började gå allt snabbare. Jag var riktigt illa ute ett tag och trodde att jag skulle förlora medvetandet. Jag kunde inte höra när jag spräckte ljudvallen eftersom jag var så upptagen med att stabilisera mig. Det var verkligen mycket svårare än jag trodde att det skulle vara", sa en lättad Baumgartner efter landning.

Felix Baumgartner

Joe Kittinger, idag 84 år, hoppade 1960 från 31 300 meter och föll fritt 4 minuter och 36 sekunder – ett rekord i frifallstid som står sig ännu.

